

sønderdeles Granaten saa hurtigt, at Sprængladningen inde i Granaten først exploderer, efterat Granaten er sønderflaaet og derfor kun kan kaste Stykkerne et meget kort Stykke, saa at Arbeidet er temmelig fareløst. Dette bruges nu vel ikke hertilands. Her sendes Folk ud for at sanke Granater op, men der gives dem særegne strenge Forskrifter for, hvorledes man skal bære sig ad for at undgaa Faren ved Explosion, idet man santer dem op. Naturligvis er Faren størst, naar Granaten har boret sig noget ned i Jorden, saaledes at man kun ser, at den har efterladt et Hul i Marken, men ikke veed, paa hvad Maade den ligger, spænd man træffer paa den med Spaden. Dette vil vel netop være Tilfældet med en Del af de Granater, der falde uden for Stybebanens Grænse ude i Kallebodstrand paa den fladvandede Grund, hvor man ikke kan søge dem, og hvor de derfor i Reglen kun tages op af Folk, som gaa derud ved Lavvande og mulig gjøre sig en lille Fortjeneste ved at grave disse Projektiler op. Dette Arbeide er for Folk, der ikke forstaa sig paa det, i den Grad farligt, at der vistnok maa gjøres Alt, hvad der kan gjøres fra Statens Side, for at hindre Folk, der i alt Fald ikke have særegne Instruktioner og vide, hvorledes de skulle bære sig ad, i at give sig af med dette Arbeide. Der er her i Lovforslaget foreslaaet, at det skal forbydes at afhænde opsamlede Gulprojektiler eller Dele af saadanne til Jernkræmmere og andre Detailhandlere. Dette er vistnok overmaade rigtigt, og jeg tror, at et saadant Forbud vil virke meget gavnligt. Smidletid er jeg tilbøielig til at tro, at det ogsaa kunde være ganske nyttigt, om det blev forbudt Hærens Laboratorium at indkjøbe saadanne indsamlede Granater. Jeg kan ganske vist tænke mig, at der kun er meget faa, som ville gaa ud og søge efter usprængte Granater, for at afhænde dem til Laboratoriet. Det er meget lettere at gaa til Jernkræmmere, og saa vil allerede det, at Jernkræmmerne ikke kunne modtage dem, være en betydelig Garanti; men jeg tror dog, at det vilde være hensigtsmæssigt, om Krigsbestyrrelsen vilde forbyde Laboratoriet, i alt Fald under sædvanlige Omstændigheder, at indkjøbe sige udstudte Projektiler, naar de kom fra Folk, der havde gravet dem op fra Stranden eller Marken, hvor de nu havde fundet dem, fordi Staten, som sagt, ikke bør sætte Nogen i den Fristelse at gjøre sig et Slags Erhverv ved at gaa ud til dette farlige Arbeide. — Med Hensyn til at Lovforslaget gaar ud paa at forbyde Kjøb og Salg af Gulprojektiler eller Dele af Saadanne, opstuede fra Havbunden eller opgravede af Marken, tror jeg, at det vilde være ganske hensigtsmæssigt, om dette Udtryk „Gulprojektiler“ blev ombyttet med et andet. Dels er det vel ikke sagt, at Alle ville forstaa, hvad Gulprojektiler egentlig er, især naar det staves med eet „u“ efter den moderne Skrive-

maade, og dernæst er det vel muligt, at Folk vilde gaa ud og grave paa denne Grund ved Amagerfælled efter massive Projektiler og finde Gulprojektiler. Der stydes, som sagt, næsten aldrig mere med massive Projektiler; Folk ville derfor næsten altid finde Gulprojektiler, og det vil maasse let give nogen Usikkerhed om, hvad der er massive Projektiler og hvad der er Gulprojektiler. Massive Projektiler ere naturligvis aldeles uftadelige, og der er for den Sags Skyld Gulprojektiler, som ogsaa ere uftadelige, nemlig de, der ere udstudte, uden at der er Krudt i dem. Men, som sagt, for at betage Folk Fristelsen til at grave efter den Slags Sager, vilde det maasse være hensigtsmæssigt, om der overhovedet blev forbudt ethvert Kjøb og Salg af Artilleriets Projektiler, som ere opgravede af Jorden. Med disse Bemærkninger tror jeg at kunne anbefale Lovforslaget til det høie Things Bevillie.

Tessén: Jeg vilde blot gjøre den lille Bemærkning, om det ikke, efter hvad det meget ærede, sagkyndige Medlem nu har oplyst, vilde være det Rigtigste at rette Forbudet ligesrem paa at opsamle disse Projektiler. Man kunde jo da paa denne Landgrund ved Kallebodstrand opreise Læver, hvorpaa en Besjendtgjørelse om dette Forbud med Straf var opslaaet. Jeg synes, at Forbudet mod Opsamling, saaledes som Loven nu er affattet, kommer paa en indirekte Maade, men det kunde vistnok være hensigtsmæssigt at rette et direkte Forbud mod Opsamlingen.

Justitsministeren: I Anledning af de Bemærkninger, der ere fremkomne, skal jeg først sige, at jeg naturligvis har faaet dette Udtryk, dette Begreb „Gulprojektiler“ fra Krigsministeriet i den Hensigt, jeg har faaet derfra, da hverken jeg eller det Personale, der iøvrigt findes i Justitsministeriet, er sagkyndigt i den Henseende eller kan paatage sig at afgjøre, om det Udtryk, der er foreslaaet, er det rigtige i dette Tilfælde, eller ikke. Jeg maa derfor opfordre det ærede sagkyndige Medlem, der havde Ordet, til at stille Ændringsforslag i den Retning, som han anser for rigtig. Jeg skal da, forudsat at jeg faar Leilighed til at gjøre mig bekendt med disse Ændringsforslag noget i Forveien, samtale med Krigsministeren om Sagen. Hvad de andre Spørgsmaal, der ere borte, angaar, da vil jeg sige, at, naar man har ment, at der burde være Udgang til at afhænde disse Ting til Hærens Laboratorieafdeling, saa er det for en væsentlig Del begrundet deri, at man har ment netop paa den Maade bedst at modarbeide Fristelsen til at sælge dem til Jernhandlerne. Naar det blev saftflaaet som Regel, at Laboratorieafdelingen ikke modtog disse Ting, saa er det indlysende, at de Folk, som alligevel maatte komme i Besiddelse af dem, maasse ofte uden at de egentlig have gjort sig særlig stor Umage for at søge